[2021] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 161

ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜਪੂਤ

ਬਨਾਮ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾਂ

(2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1202)

ਅਕਤੂਬਰ 08,2021

[ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ ਅਤੇ ਬੀ. ਵੀ. ਨਾਗਰਤਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973: ਧਾਰਾ 439-ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ-ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਤੇ ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ। 161 ਅਤੇ 164 ਨੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ-ਚੁਣੌਤੀ ਵਿਰੁੱਧ-ਆਯੋਜਿਤ: ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਪਦਾਰਥਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ-ਇਸ ਲਈ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਆਦੇਸ਼

ਜ਼ਮਾਨਤ: ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ-ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਿਸ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਮਹਿਪਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਆਯੋਜਿਤ: 1. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਦੰਦਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਪਦੰਡ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 21] [174-ਏ]

. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੋਰ ਦੋ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਊਂਟਰ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ' ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਬਾਰੇ ਜੇ. ਐੱਮ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਦੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਤੀ

15 ਦਸੰਬਰ 2020 ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਸੀ। 8 ਮਾਰਚ 2021 ਦਾ ਪੂਰਕ ਚਲਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਊਂਟਰ-ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 27] [178-ਏ-ਡੀ]

3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 15 ਦਸੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 13 ਫਰਵਰੀ 2021 ਦੇ ਜੇ. ਐੱਮ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ 24 ਮਾਰਚ 2021 ਦੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।ਇਹ ਹਨ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲਃ (i) ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਣਾ; (ii) ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਫੁਟੇਜ' ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ, ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਫੁਟੇਜ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ; (iii) ਜਬਲਪੁਰ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਫੁਟੇਜ ਇਕੱਠੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ; (iv) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਅਤੇ (v) ਕੋਈ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। 13 ਫਰਵਰੀ 2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜੇ. ਐੱਮ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਨੇ ਜਾਂਚ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਪੂਰਕ ਚਲਾਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ 'ਤੇ, ਜੇ. ਐੱਮ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਨੇ 10 ਮਾਰਚ 2021 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚਲਾਨ ਸਿਰਫ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਮੀਆਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 28] [178-ਡੀ-ਐਚ]

4. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ, ਪਰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਿਆ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ

ਉੱਥੇ 164 ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਬਿਆਨ ਇੰਨੇ ਹੀ ਅਨੁਕੂਲ ਹਨ ਜਿੰਨੇ ਉਸ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਮਾਰੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਬੂਤ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 29] [179-ਏ-ਸੀ]

5. ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਤੇ ਧਾਰਾ 161 ਅਧੀਨ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਪਦਾਰਥਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 30]

ਮਹਿਪਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (2020) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 118: [2019] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 529; ਡਾ. ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮੰਗਲਾ ਬਨਾਮ ਅਨੀਤਾ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ 2020 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 1031-'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2019]14ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.529	ਤੇਭਰੋਸਾਕਰੋ	ਪੈਰਾ15(v)

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1202।

2021 ਦੇ ਐੱਮ. ਸੀ. ਆਰ. ਸੀ. ਨੰਬਰ 31835 ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਜਬਲਪੁਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮਿਤੀ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ।

2021 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 1203

ਉਦੈ ਗੁਪਤਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਾਨੀ ਐੱਮ. ਲਾਲ, ਸੌਰਭ ਸਿੰਘ, ਐੱਮ. ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਹਰੀਸ਼ ਦਾਸਾਨ, ਰਾਜੀਵ ਰੰਜਨ, ਹੀਰੇਨ ਦਾਸਾਨ, ਅਭਿਨਵ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸੰਨੀ ਚੌਧਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਆਰ. ਸੀ. ਮਿਸ਼ਰਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਐੱਸ. ਕੇ. ਗੰਗਲੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਆ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਥਵੀ ਰਾਜ ਚੌਹਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਿਤੂ ਗੰਗਲੇ, ਰੁਦਰ ਕੁਮਾਰ ਡੇ, ਅਰੂਪ ਬੈਨਰਜੀ, ਅਨੰਨਿਆ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਇਲਿਨ ਸਰਸਵਤ, ਮਹਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.

ਸੂਚਕਾਂਕ

ਏ ਅਪੀਲ

ਬੀ ਤੱਥ

ਸੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਡੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਈ ਸਿੱਟਾ

ਇੱਕ ਅਪੀਲ

1. ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜਬਲਪੁਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ 1 ਜੁਲਾਈ 20211 ਅਤੇ 31 ਮਈ 20212 ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ 18605 ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਤੇ 323 ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਮਝੋਲੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਬਲਪੁਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ 19733 ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਦੇ ਤਹਿਤ

2. ਇਹ ਅਪਰਾਧ 29 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਡੀਹਾਟੀਨਲਸੀ/ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ (ਜੋ ਕਿ ਉਸਦਾ ਜੀਜਾ ਸੀ) ਨਾਲ ਨੇਗਈ ਤਿਰਾਹਾ ਵਿਖੇ ਸੀ।) ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ (ਰਾਜਕਿਸ਼ੋਰ ਰਾਜਪੂਤ ਅਤੇ ਧਰਮੇਂਦਰ ਪਟੇਲ)। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਰਥਾਤ ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ, ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਜਭਾਨ ਸਿੰਘ (ਸਾਥੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬਦੇਹ) ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਲੀਡ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ) ਇੱਕ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ <u>ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਛਲੀ ਰੰਜਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੀ</u>

1 ਐੱਸਐੱਲਪੀ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ) 2021 ਦਾ ਨੰਬਰ 5786 ("ਲੀਡ ਅਪੀਲ")

2 ਐੱਸਐੱਲਪੀ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ) 2021 ਦਾ ਨੰਬਰ 5788 ("ਸਾਥੀ ਅਪੀਲ")

3 "ਸੀਆਰਪੀਸੀ"

4 2020 ਦਾ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 329

5"ਆਈਪੀਸੀ

ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੂਰਿਆਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿਰ' ਤੇ ਆਪਣੀ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ।

3. ਸੂਰਿਆਭਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 438 ਤਹਿਤ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸੱਚਾਈ' ਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ' ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ/ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ:

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਲਈ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਿਯਮਤ ਪੇਸ਼ੀ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਜ਼ਾਮਨੀ ਦੇ ਨਾਲ 1,000 ਰੁਪਏ (ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ' ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ: -

1.The ਬਿਨੈਕਾਰ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਾਂਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ;

2. ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂਚ/ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ;

3. ਬਿਨੈਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

4. ਬਿਨੈਕਾਰ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

5. ਬਿਨੈਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਲਤਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੇਗਾ; ਅਤੇ

6. ਬਿਨੈਕਾਰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ/ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਪੂਰਵ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੂਰਿਆਭਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ' ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ, ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਟਾਵਰ ਲੋਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਤੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਰਿਆਭਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ 'ਇਕਲੌਤਾ' ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆਃ

"8. ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਨਿਯਮਤ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਜ਼ਾਮਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਆਈ. ਡੀ. 1,000/- (ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ) ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਬਾਂਡ 'ਤੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ' ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

9. ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾਃ -

1. ਬਿਨੈਕਾਰ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਬਾਂਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ।

2. ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂਚ/ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ;

3. ਬਿਨੈਕਾਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲਾਲਚ, ਧਮਕੀ ਜਾਂ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

4. ਬਿਨੈਕਾਰ ਉਸ ਅਪਰਾਧ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਦਾ ਉਸ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ।

5. ਬਿਨੈਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਬੇਲੋੜੀ ਮੁਲਤਵੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ; ਅਤੇ

6. ਬਿਨੈਕਾਰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ/ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਪੂਰਵ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਰਤ ਨਹੀਂ ਛੱਡੇਗਾ।

[ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ.]

ਬੀ ਤੱਥ

4. ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਏ ਇਸ ਝਗੜੇ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਤੀ 23 ਫਰਵਰੀ 2019 ਅਤੇ 27 ਜੁਲਾਈ 2020 ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਤੀ 23 ਫਰਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਖੇਤੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈਆਂ ਸਨ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨੇੜਲੇ ਦਰਿਆ ਵਿਚੋਂ ਰੇਤ ਦੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਮਾਈਨਿੰਗ ਦਾ ਧੰਦਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲੰਘਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਰੇਤ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸਨੇ ਖੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ)। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਪੁਲੀਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

5. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 27 ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖੁਦਾਈ ਕੀਤੀ ਰੇਤ ਦੀ ਚੋਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫੜਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 28 ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਪਾਨਗਰ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਬਲਪੁਰ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ 28 ਜੁਲਾਈ 2020 ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੁਰਮ 6 ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। 4 ਅਗਸਤ 2020 ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਉਸਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਰਜ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਉਸਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

6. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ 30 ਜਨਵਰੀ 2019 ਨੂੰ ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਧਮਾਕੇ ਸਨ। ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਸੀ ਜੋ ਰੇਤ ਮਾਫੀਆ ਦਾ ਮੁਖੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਹਨ: (i) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਿਤਾ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਧਾਰਾ 20 (ਬੀ) (ii (ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ

2020 ਦਾ 6 ਅਪਰਾਧ ਨੰਬਰ 720

ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ 1985 ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ 1959 ਦੀ ਧਾਰਾ 25(1)(1ਬੀ)(ਏ) ਤਹਿਤ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 20 ਸਾਲ ਅਤੇ 3 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ; ਅਤੇ (ii) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਦਾਦਾ ਨੂੰ ਡਕੈਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਤਲ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

7. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, 29 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12:45 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ, ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇੜੇ ਸਨ। ਨੇਗੈ ਤੀਰਾਹਾ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਆਏ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੀਪ ਖੜ੍ਹੀ ਕੀਤੀ, ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ (ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਜਭਾਨ ਸਿੰਘ) ਉਸਦੇ ਨੇੜੇ ਖੜੇ ਸਨ। ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੇਟ 'ਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਜਦੋਂ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫੜ ਲਿਆ। ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬੰਦੂਕ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ 'ਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਦਕਿ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਬੱਟ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਜੀਪ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਏ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ 30 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਥਿਤ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ 16 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

8. ਇਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ 30 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 294, 506, 323, ਅਧੀਨ ਥਾਣਾ ਮਝੋਲੀ, ਜਿਲਾ ਜਬਲਪੁਰ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 324 ਅਤੇ 34। ਕਰਾਸ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਅਪਰਾਧ 29 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ 12.45 ਤੋਂ 1 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਾਪਰਿਆ। ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਬਬਲੂ ਉਸਨੂੰ ਭਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨੇਗਈ ਤਿਰਹਾ ਨੇੜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ। ਉੱਥੇ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਰੇਤ ਮਾਫੀਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਰੁਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਕੰਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੂਨ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਜਦਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਲੱਤਾਂ ਅਤੇ ਮੁੱਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਨੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਥਿਆਰ - ਇੱਕ 0.22 ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਫਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ ਅਤੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਸੱਟ ਮਾਰੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਫਿਰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੰਦੂਕ ਦੀ ਬੈਰਲ ਟੁੱਟ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ, ਫਿਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਡਰਾਈਵਰ ਬਬਲੂ ਨਾਲ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ।

9. ਮੌਜੂਦਾ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰੇਤ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 379 ਤਹਿਤ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 8 ਅਕਤੂਬਰ 2020 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ (ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ) ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਇਹ ਕੇਸ ਰੇਤ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਕੇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਇਤਰਾਜ਼ਕਰਤਾ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੈ ਜੋ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ।

ਭਾਵੇਂ ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅਪਰਾਧ ਨੰ. 329/2020 ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ ਵੱਲ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮੋੜ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੁਣ ਸਿਰਫ ਰੇਤ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰ.720/2020 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਏਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 439 ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 7 ਜਨਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ।

10. 15 ਦਸੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਤਹਿਤ ਉਜੀਆਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਨ।

ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ। ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ (1) ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆਭਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨਾਂ ਤੋਂ ਕਾਲ ਡਾਟਾ ਰਿਕਾਰਡ 8 ਟਾਵਰ ਮੈਪਿੰਗ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਸਵਿੱਚਡ ਟੈਲੀਫੋਨ ਨੈੱਟਵਰਕ 9 ਡਾਟਾ; (2) ਸੀ. ਸੀ. ਟੀ. ਵੀ. ਫੁਟੇਜ; ਅਤੇ (3) ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। 13 ਜਨਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਫਸਟ ਕਲਾਸ, ਸਿਰੋਹਾ 10 ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ: (i) ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੈ ਜੋ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। , ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੋਟ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧ ਹੋਇਆ ਸੀ; (ii) ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ ਦੁਪਹਿਰ 1.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 5.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ 1 ਵਜੇ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ 12.45 ਵਜੇ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ 1.00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦਰਜ ਹੈ। ਕ੍ਰਮਵਾਰ: (iii) ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਘਟਨਾ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ; (iv) ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਅਸੰਗਤ ਸਨ; (v) ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਜੀਪ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ); ਅਤੇ (vi) ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬੰਦੂਕ ਵਿੱਚੋਂ ਸੂਰਜਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਸਨ।

12. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਫਿਰ 8 ਮਾਰਚ 2021 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਲਾਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਐਮਐਫਸੀ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਅਗਲੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, 10 ਮਾਰਚ 2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਜੇਐਮਐਫਸੀ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਕੇਵਲ ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੂਰਜਭਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

13. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਿਰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ। 24 ਮਾਰਚ 2021 ਦੇ ਵੱਖਰੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ: (i) ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਹਕਮ

8 "ਸੀ. ਡੀ. ਆਰਜ਼"

9 "ਪੀ. ਐਸ. ਟੀ. ਐਨ.

10" ਜੇ. ਐਮ. ਐਫ. ਸੀ.

11 2021 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 89 ਅਤੇ 2021 ਦੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 88

ਜੇ. ਐੱਮ. ਐੱਫ. ਚਾਡ ਨੇ 13 ਜਨਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ; (ii) ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆਭਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਉਹ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ' ਤੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਸਨ; ਅਤੇ (iii) ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

14. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆਭਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ 12 ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜ੍ਹਕਾਇਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1 ਜੁਲਾਈ 2021 ਅਤੇ 31 ਮਈ 2021 ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਸੀ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ

15. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਉਦੈ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈਃ

i. ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆਭਨ ਸਿੰਘ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ii. ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ 13 ਜਨਵਰੀ 2021 ਨੂੰ ਜੇ. ਐੱਮ. ਐੱਫ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ 24 ਮਾਰਚ 2021 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ।

iii. ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਚਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਸੀ: (ਏ) ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀਪ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ; ਅਤੇ (ਬੀ) ਸੂਰਜਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਈਫਲ ਦੇ ਬੱਟ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ;

iv. ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਵਿਰੱਧ ਰੇਤ ਦੀ ਗੈਰਕਨੂੰਨੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਲਈ ਦਰਜ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ।

12 2021 ਦਾ ਐੱਮਸੀਆਰਸੀ ਨੰਬਰ 31835 ਅਤੇ 2021 ਦਾ ਐੱਮਸੀਆਰਸੀ ਨੰਬਰ 18604

ਮ੍ਰਿਤਕ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ (v) ਕਿਸਮ ਦੇ ਕਾਰਨ; ਅਤੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭੌਤਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮਹਿਪਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ [13] **("ਮਹਿਪਾਲ")।**

16. ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਕੇ. ਗੰਗਲੇ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ:

i. ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸੀ।

ii. ਉੱਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬਦਲਵੀਂ ਵਿਆਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ' ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ।

iii. ਉੱਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਰਾਈਫਲ ਤੋੜ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਅਤੇ ਹੱਥ ਉੱਤੇ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਟ ਵੀ ਲੱਗੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ।

17. ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਆਰ. ਸੀ. ਮਿਸ਼ਰਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ:

i. ਇਹ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਰੇਤ ਮਾਫੀਆ ਚਲਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਉਜੀਆਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਦਰਮਿਆਨ ਵੈਰ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦਾ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਸੀ।

ii. ਇਹ ਦੋਸ਼ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਰਾਈਫਲ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਰਗੜ੍ਹ ਹੈ; ਅਤੇ

iii. ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਿਆਭਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਨਾਲ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ <u>ਉਸ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੈ।</u>

13 (2020) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 118, ਪੈਰਾ 16

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਖਾਲੀ ਕਾਰਤੂਸ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਚ ਸਿਰਫ ਗੋਲੀਆਂ ਹੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈਆਂ ਹਨ।

18. ਮਿਸਟਰ ਅਭਿਨਵ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸਥਿਰ ਹੈ:

i. ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

ii. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜੇਐਮਐਫਸੀ ਦੇ 13 ਜਨਵਰੀ 2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਜਭਾਨ ਸਿੰਘ ਫਰਾਰ ਰਹੇ।

19. ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਡੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

20. ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆਭਨ ਸਿੰਘ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈਃ (1) ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੇਤ ਕੱਢਦਾ ਸੀ; (2) ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਝੂਠੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈਆਂ। (iii) 29 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਨੇਗਾਈ ਤਿਰਾਹਾ ਗਏ ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਕਰੀਬ 1 ਵਜੇ ਉੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਦੋ ਹੋਰਾਂ (ਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਰਾਜਪੂਤ ਅਤੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਪਟੇਲ) ਨੂੰ ਮਿਲੇ; (iv) ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ (ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ, ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ, ਸੂਰਿਆਭਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ) ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੇ। (v) ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫੋਨ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਨੇਗਾਈ ਰੋਡ ਵੱਲ ਵਧਣ ਲੱਗਾ ਜਦੋਂ ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ; (vi) ਜਦੋਂ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬੰਦੂਕ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। (viii) ਇੱਕ ਨੀਲੇਸ਼ ਗੋਟੀਆ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੀਲੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਗਏ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਐਂਬੂਲੈਂਸ ਵਿੱਚ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ (ix) ਪੁਲਿਸ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਪਹੁੰਚੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ।

21. ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਬਰੀਕ ਕੰਘੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ: (i) ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਲਗਭਗ 12.15 ਵਜੇ ਨੇਗਈ ਤੀਰਾਹਾ ਪਹੁੰਚੇ, ਅਤੇ ਦੁਪਹਿਰ 1.00 ਵਜੇ ਨਹੀਂ; ਅਤੇ (ii) ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਪਰ ਗੋਲੀ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਬੱਟ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਚ ਵਾਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਈਫਲ ਦਾ ਹੈਂਡਲ ਟੁੱਟ ਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਡਿੱਗ ਗਿਆ।

22. ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਤਹਿਤ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਰਾਜਕਿਸ਼ੋਰ ਰਾਜਪੂਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ (i) 29 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨੇਗਾਈ ਤਿਰਾਹਾ ਵਿਖੇ ਮਿਲਣ ਲਈ ਕਿਹਾ; (ii) ਉਹ ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਪਟੇਲ ਨਾਲ ਨੇਗਾਈ ਤਿਰਾਹਾ ਪਹੁੰਚਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਿਆ; ਅਤੇ (iii) ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੀ ਜੀਪ ਵਿੱਚ ਚਲੇ ਗਏ।

23. ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਧਰਮਿੰਦਰ ਪਟੇਲ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨੇਗਈ ਤਿਰਾਹਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਰਾਜਪੂਤ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਧਾਰਾ 164 ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਿਸ਼ੋਰ ਰਾਜਪੂਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡੀ. 1 ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਬਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ

24. ਮਹਿਪਾਲ (ਸੁਪ੍ਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਪਹੁੰਚ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

16. ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਦੀ ਪਰਖ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਗਲਤ ਜਾਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਗਲਤ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ।

ਜਾਂ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਨੀਰੂ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. [ਨੀਰੂ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ, (2014) 16 ਐਸਸੀਸੀ 508: (2015) 3 ਐਸਸੀਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 527], ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ [ਮਿਥਨ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ, 2014 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਸਾਰੇ 16031] । ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ [ਮਿਥਨ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਰਾਜ, 2014 ਐਸਸੀਸੀ ਔਨਲਾਈਨ ਆਲ 16031] ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ। ਦੀਪਕ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਜੇ. (ਉਦੋਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਵਜੋਂ) ਹੋਈ ਸੀ: (ਨੀਰੂ ਯਾਦਵ ਕੇਸ [ਨੀਰੂ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਪੀ. ਸਟੇਟ, (2014) 16 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ 508: (2015) 3 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ (ਸੀਆਰਆਈ) 527], ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ ਪੀ. 513, ਪੈਰਾ 12)

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "12. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮਾਨਤ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੁਝ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਬੇਇਨਸਾਫੀ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਸਮੇਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

17. ਜਿੱਥੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਅਦਾਲਤ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਮੁੱਢਲਾ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਸੀ

ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਨਜ਼ਰ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ.

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

25. ਡਾ. ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮੰਗਲਾ ਬਨਾਮ ਅਨੀਤਾ ਅਗਰਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ 14 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਗੈਰ ਕੁਦਰਤੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ:

"19. ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਅਗਰਵਾਲ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐੱਨ. ਸੀ. ਟੀ. ਦਿੱਲੀ) [(2020) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1] ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸਿੱਟੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ

ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ) 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਜਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ (ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਸਮੇਤ), ਨਿਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਛੱਡਣਾ) ਆਦਿ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

92. 4. ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਰਗੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਨਾ ਕਰਨਾ ਵਿਵੇਕ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ; ਬਰਾਬਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀ ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ (ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ) ਇਹ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ' ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

20. ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਾਲਤਾਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

[.....]

.....

14 2020 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 1031

22. ਇੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਜੋ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਅਤੇ ਨਿਯਮਤ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸੇਧ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੋਕਰ ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ((1985) 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 597) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ:

" ....."ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮਾਨਤ' ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਇਹ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਨਿਯਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ; ਅਤੇ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਡਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਫਰਾਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ"। ਕੁਝ ਢੁਕਵੇਂ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ, ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਭਾਵਤ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਦਰਭ" ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਵਾਜਬ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵਾਜਬ ਖਦਸ਼ਾ ਅਤੇ 'ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਹਿੱਤ', ਕੁਝ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ। ਇੱਕ ਸਾਵਧਾਨੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ "ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਭਗੌੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਕਿ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਨਿਮਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਨਿਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਤੋਂ ਭੱਜ ਜਾਣਗੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਧਾਰਨਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।"

26. ਆਉ ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੀਏ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਰਮਿਆਨ ਚੱਲ ਰਹੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ-ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਮ੍ਰਿਤਕ-ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਸੀ ਜਾਂ ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਜੋ ਰੇਤ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਈਨਿੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਜੋ ਵੀ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ।

27. ਮੌਜੂਦਾ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਐਫਆਈਆਰ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 164 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨਾਂ, ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋ ਹੋਰ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਾਊਂਟਰ ਐਫਆਈਆਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਵਾਰਦਾਤ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਜੀਅਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਤਮ-ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਜੇਐਮਐਫਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਮਿਤੀ 13 ਜਨਵਰੀ 2021 ਅਤੇ 10 ਮਾਰਚ 2021 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ 15 ਦਸੰਬਰ 2020 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਕੇਸ ਸੀ। 8 ਮਾਰਚ 2021 ਦਾ ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਲਾਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਊਂਟਰ ਐਫਆਈਆਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

28. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 15 ਦਸੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਵੇਲੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ 13 ਫਰਵਰੀ 2021 ਦੇ ਜੇਐਮਐਫਸੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ 24 ਮਾਰਚ 2021 ਦੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਹਨ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ: (i) ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ; (ii) ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ, ਪੁਰਾਣੇ ਜਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਫੁਟੇਜ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ; (iii) ਜਬਲਪੁਰ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਫੁਟੇਜ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਨਾ ਕਰਨਾ; (iv) ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੀਡੀਆਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਕੀ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ; ਅਤੇ (v) ਕੋਈ ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। 13 ਫਰਵਰੀ 2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, JMFC ਨੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਕਮੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਸਪਲੀਮੈਂਟਰੀ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਜੇਐਮਐਫਸੀ ਨੇ 10 ਮਾਰਚ 2021 ਦੇ ਆਪਣੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚਲਾਨ ਸਿਰਫ ਉਜਿਆਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਚੰਦਰਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਜਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਮੀਆਂ ਨੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ 24 ਮਾਰਚ 2021 ਦੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਰੁੱਟੀਆਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ

29. ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਸੀ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਧੀਨ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਬੱਟ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਜੇ ਹੋਣੀ ਬਾਕੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਤੇ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਬਿਆਨ ਇਕਸਾਰ ਹਨ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੰਦੂਕ ਦੇ ਬੱਟ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਸੱਟ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਵੀ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

30. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਪਰਾਧ ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਫਆਈਆਰ ਅਤੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਤੇ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਜੁਰਮ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਸਮੇਤ ਭੌਤਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਯਭਾਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਕੇਸ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।

ਈ. ਸਿੱਟਾ

31 ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ 1 ਜੁਲਾਈ 2021 ਅਤੇ 31 ਮਈ 2021 ਨੂੰ ਜੋਗੇਂਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੂਰਿਆਭਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਗਾਊਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

32 ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਵੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ **ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।**

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

